

Valtuustoaloite eläinperäisten tuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2030 mennessä

Ilmastokriisi ja luontokato ovat suurimpia uhkia ihmisten hyvinvoinnille ja ympäristölle. Vaasassa haluamme tehdä osamme ja tavoitteemme on olla hiilineutraali 2020-luvulla. Energiapuolella olemme tehneet valtavasti, mutta samalla liikenteen ja kulutuksen päästöissä on vielä paljon tehtävää. Eläinperäisten tuotteiden kulutuksen vähentäminen tarjoaa merkittävän ja helposti toteutettavan keinon kulkea kohti tavoitetta.

Yksi merkittävimmistä ilmastopäästöjen aiheuttajista on ruoantuotanto. Ilmastopäästöjen lisäksi ruoantuotannolla on vaikutuksia luontokatoon, eläinten hyvinvointiin sekä Itämeren ja muiden vesistöjen rehevöitymiseen. Kaikkia näitä vaikutuksia voidaan pienentää vähentämällä eläinperäisten tuotteiden osuutta kaupungin julkisissa hankinnoissa. Tampere on ensimmäisenä kaupunkina Suomessa selvittänyt kaupungin toimintojen luontojalanjäljen. Jyväskylän yliopiston tekemän tutkimuksen mukaan suurin luontojalanjälki syntyy elintarvikehankinnoista, josta edelleen 60 prosenttia eläinperäisistä tuotteista. Jalanjälkeä voi pienentää vaihtamalla liha- ja maitotuotteita kasvipohjaisiin tuotteisiin.¹

Kasvipohjaisempi ruokavalio on parempi ilmastolle², eläimille, luonnolle³, Itämerelle⁴ kuin myös ihmisille. Kasvipainotteisempi ruokavalio edistää tutkitusti terveyttä, ja uusien marraskuussa 2024 päivitettyjen ravitsemussuositusten perusteella lihan käyttöä tulee vähentää.

Proteiinin saanti on kasvaville lapsille ja nuorille sekä ikäihmisille tärkeää. Sen riittävä saannista tulee huolehtia, mutta ravitsemussuositusten ja kestävä kehityksen mukaisesti. Helsingin yliopiston tuore tutkimus osoittaa, että suomalaiset päiväkotilapset syövät yli viisi kertaa enemmän punaista lihaa kuin olisi terveydelle ja maapallon kantokyvyille hyväksi kun vertailukohtaksi otetaan planetaarinen ruokavalio⁵. Suomalaisista miehistä taas peräti neljä viidestä syö liikaa punaista lihaa suomalaisiin ravitsemussuosituksiin verrattuna.⁶ Korvaamalla

¹ Tampereen hiili- ja luontojalanjäljet on laskettu: elintarvikehankinnoilla suurin luontojalanjälki. 18.1.2024: <https://www.tampere.fi/ajankohtaista/2024/01/18/tampereen-hiili-ja-luontojalanjaljet-on-laskettu>

² Saarinen, M., Kaljonen, M., Niemi, J., Antikainen, R., Hakala, K., Hartikainen, H., Heikkinen, J., Katri, J., Lehtonen, H., Mattila, T., Nisonen, S., Ketoja, E., Knuuttila, M., Regina, K., Rikkonen, P., Jyri, S. & Varho, V. (2019) Ruokavaliomuutoksen vaikutukset ja muutosta tukevat politiikkayhdistelmät: Ruokaminimi-hankkeen loppuraportti. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2019:47. Valtioneuvoston kanslia, Helsinki.

³ Luonnonvarakeskus: Suomalaisessa ruokavaliossa tuontituotteiden ja lihan määrällä suurimmat vaikutukset globaaliin lajikatoon. 11.9.2023 <https://www.luke.fi/fi/uutiset/suomalaisessa-ruokavaliossa-tuontituotteiden-ja-lihan-maaralla-suurimmat-vaikutukset-globaaliin-lajikatoon>

⁴ Suomen Ympäristökeskus: Uusi laskuri näyttää kulutuksen aiheuttaman ravinnekuormituksen Itämereen. 3.2.2017

⁵ Helsingin Sanomat: Tutkimus: Suomalaiset päiväkotilapset syövät yli viisinkertaisesti liikaa punaista lihaa. 20.10.2021

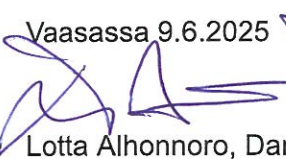
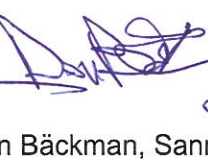
⁶ YLE: Uusi tutkimus osoittaa: Suomalainen mies syö aivan liikaa punaista lihaa eikä naistenkaan ruokavaliossa ole hurraamista. 9.1.2019

eläinperäisiä tuotteita kotimaisilla kasviproteiineilla edistetään myös kestäväää kotimaista maataloustuotantoa.

Julkinen ruokailu koskettaa meitä kaikkia jossain vaiheessa elämää. Siksi julkisella ruokailulla on väliä. Kun parempi ruoka tulee tutuksi jo koulussa, on siihen helpompaa tarttua myös koulun ulkopuolella.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vaasa asettaa tavoitteeksi eläinperäisten tuotteiden kulutuksen/hankintojen puolituksen vuoteen 2030 mennessä siten, että tavoitteen toteutumista myös seurataan. Näin edistetään kuntalaisten terveyttä ja ehkäistään luontokatoa, ilmastonmuutosta sekä vesistöjen rehevöitymistä.

Vaasassa 9.6.2025

Lotta Alhonnoro, Dan Bäckman, Sanna Halonen

